

GŁOS PODGÓRZA

BIULETYN INFORMACYJNY
DZIELNICY XIII

/ STARE PODGÓRZE / ZABŁOCIE / KABEL / PŁASZÓW /
/ RYBITWY / PRZEWÓZ /

91 WYD. 4 / 2020

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISSN 1428-9199

NIEZWYKŁE ODKRYCIE W KOŚCIELE REDEMPTORYSTÓW

KWESTA W PODGÓRZU 2020

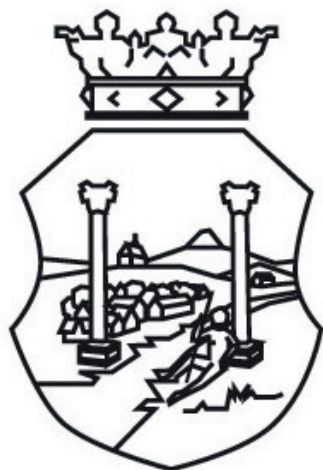
NIEPODLEGŁOŚĆ PRZYSZŁA Z PODGÓRZA

fot. Kinga Wójcik Fotografia

UCHWAŁY RADY DZIELNICY

Od ostatniego numeru „Głosu Podgórze” odbyły się trzy sesje na których Rada Dzielnicy przyjęła czterdzieści sześć uchwał.

Rada wydała **negatywną opinię** dotyczącą **oddania w użytkowanie nieruchomości położonych w rejonie ulic Kamieńskiego i Swoszowickiej, stanowiących teren dawnego Obozu Płaszów, na rzecz instytucji Muzeum – Miejsce Pamięci KL Płaszów w Krakowie** Niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny /1942/1945) (w organizacji). Rada podejmując uchwałę powyższej treści kierowała się oczekiwaniem i potrzebami społeczności lokalnej oraz własną obserwacją dyskusji dotyczącej powstawania Miejsca Pamięci KL Płaszów.

DZIELNICA XIII PODGÓRZE

Proponowana przez Miasto koncepcja zagospodarowania tego terenu spotkała się z mocnym sprzeciwem społecznym. Wyrażony on został podczas prowadzonych konsultacji społecznych. Zdecydowana większość mieszkańców biorących udział w konsultacjach, wyrażała swój sprzeciw wobec planów miasta. Natomiast mieszkańcy terenów sąsiadujących z terenem KL Płaszów, niemal jednogłośnie protestowali i nadal protestują przeciw tej inwestycji. Pod petycją sprzeciwiającą się koncepcji forsowanej przez Miasto i Muzeum Krakowa, podpisało się już ponad 10 000 osób. Mieszkańcy oraz Rada Dzielnicy XIII rozumieją i popierają potrzebę odpowiedniego upamiętnienia tego miejsca, ale nie zgadzają się z realizacją niemal 15-letnich planów inwestycyjnych, niedostosowanych już dzisiaj do współczesnych realiów i tak bardzo sprzecznych z potrzebami lokalnej społeczności.

Pozytywnie zaopiniowano zmiany do projektu **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rejon ulic Nowohuckiej i Klimeckiego”** (ponowne wyłożenie), z **wyłączeniem poniższych:**

- 1) Zwiększenia wskaźnika intensywności zabudowy z 0,3-1,5 na 0,3-2,5 w terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej oznaczonej w projekcie planu symbolem MW/U.1;
- 2) Zwiększenia wskaźnika intensywności zabudowy dla zabudowy budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi lub

budynkami mieszkalno-usługowymi z 0,5-1,8 na 0,5-2,4 w terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej oznaczonych w projekcie planu symbolami MW/U.2, MW/U.3, MW/U.4;

- 3) Wprowadzenie wskaźnika intensywności zabudowy dla zabudowy budynkami usługowymi: 0,5-3,0 w terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej oznaczonych w projekcie planu symbolami MW/U.2, MW/U.3, MW/U.4;
- 4) Zwiększenie maksymalnej wysokości zabudowy z 18 m do 25 m w terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej oznaczonych w projekcie planu symbolami MW/U.2, MW/U.3, MW/U.4;

- 5) Zwiększenia wskaźnika intensywności zabudowy z 0,5– 2,5 na 0,5–3,0 w terenach zabudowy usługowej oznaczonych symbolami U.1, U.2;
- 6) Zwiększenie maksymalnej wysokości zabudowy z 18,5 m do 25 m w terenach zabudowy usługowej oznaczonych symbolami U.1, U.2.

Skierowano **wniosek do Prezydenta Miasta Krakowa i Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie dot. funkcjonowania linii autobusowych 184/484**. We wniosku Rada zwróciła się o jak najszybsze przywrócenie kursowania linii autobusowych 184/484 na starej trasie Prądnik Czerwony - Os. Kurdwanów/Swoszowice Poczta. Wprowadzone zmiany są bardzo uciążliwe dla pasażerów. Wydłużają znacznie czas przejazdu związany z koniecznością kilkukrotnych przesiadek oraz zwiększają koszty podróży związane z koniecznością kasowania biletów o dłuższym okresie obowiązywania.

Rada **pozytywnie** zaopiniowała w sprawie projekt pn.: **„Budowa fragmentu drogi KDL.2 zgodnie z MPZP „rejon ul. Koszykarskiej” w Krakowie” pod następującymi warunkami:**

1. Zachowania obecnie istniejących ok. 100 miejsc parkingowych wzdłuż drogi wewnętrznej będącej w śladzie przyszłej drogi KDL.2, w szczególności w odniesieniu do miejsc parkingowych w zatokach wykonanych przez SM. „Lipska”.

GŁOS PODGÓRZA

Buletyn Informacyjny Rady Dzielnicy XIII Podgórze
Wydawca: Rada i Zarząd Dzielnicy XIII Podgórze
Redaktor odpowiedzialny za wydanie: Jarosław Komorniczak
Redaktor prowadzący: Szymon Turcza-Jurczyński
Redaktor Naczelny: Szymon Tobiła
Projekt graficzny i skład: Szymon Turcza-Jurczyński
Druk: Wydawnictwo-Drukarnia Ekodruk s.c.
Nakład: 2500 egz.

Rada Dzielnicy XIII Podgórze
Rynek Podgórski 1, pokój 12
tel. 12 656 62 25, tel./fax 12 423 55 29
e-mail: rada@dzielnica13.krakow.pl
www.dzielnica13.krakow.pl
facebook.com/DzielnicaXIIIPodgorze

Zapraszamy Mieszkańców do kontaktu w sprawie artykułów i nadsyłania tekstów! Zdjęcia prosimy przysyłać w osobnych plikach.

2. Oznakowanie drogi KDL.2 adekwatnie do jej charakteru w rejonie istniejącej i planowanej zabudowy jako "Strefa Zamieszkania".
3. Wprowadzenie do projektu geometrycznych rozwiązań zapewniających odpowiednie bezpieczeństwo niechronionych użytkowników ruchu w rejonie nowo powstających bloków, w szczególności poprzez wykonanie "bramy" sygnalizującej wjazd w strefę zamieszkania jak również wykonanie w formie wyniesionego skrzyżowania wjazdu publicznego z istniejącą drogą za blokiem Myśliwska 74.

Rada zaopiniowała **negatywnie** wprowadzenie **kontraruchu rowerowego oraz związanych z tym zmian w organizacji ruchu na ul. Niwy**. W ocenie Rady Dzielnicy ul. Niwy jest zbyt wąska i wprowadzenie na niej kontraruchu rowerowego spowoduje m.in. likwidację znacznej ilości miejsc parkingowych ze szkodą dla mieszkańców. Uchwałę podejmuje się zgodnie z kompetencjami statutowymi Rady Dzielnicy XIII Podgórze.

Pozytywnie zaopiniowano zmianę organizacji ruchu polegającą na **strefowym ograniczeniu prędkości w rejonie ul. Heltna, Pańskiej, Dauna oraz ulic poprzecznych**.

Rada wydała **negatywną** opinie do propozycji **zmiany organizacji ruchu polegającą na wprowadzeniu na Al. Pod Kopcem ruchu dwukierunkowego z tzw. „mijankami” na odcinku od wjazdu do Cmentarza do ul. Za Torem**. Po przeprowadzeniu konsultacji, mieszkańcy zaproponowali wprowadzenie na Al. Pod Kopcem strefy ograniczonego ruchu poprzez zastosowanie znaku B-1 z adnotacją „nie dotyczy mieszkańców”. Jeżeli zastosowanie takiego rozwiązania nie jest możliwe, Rada Dzielnicy XIII Podgórze zgodnie z głosem mieszkańców wnioskuje o wprowadzenie strefy płatnego parkowania w obrębie następujących ulic: Al. Pod Kopcem, ul. Robotnicza, ul. Ludowa, Pl. Przystanek, ul. Wapienna z zachowaniem dwukierunkowości.

Rada zgłosiła następujące postulaty i uwagi odnośnie sposobu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rydłówka”:

1. Zachowanie w całości terenów zielonych oznaczonych w Studium jako ZU (teren Uzdrowska Mateczny).
 - 1a. Objęcie ZU działek 97/2, 97/3 (pow. 1800 m2) – róg ul. Rydlówka i Skrzyneckiego.
2. Pozostawienie obszaru oznaczonego w Studium MNW na wschodniej pierzei ulicy gen. Skrzyneckiego (zabudowa jednorodzinna), ewentualne objęcie MNW całego kwartału Rydlówka – Skrzyneckiego – Rzemieślnicza – Wadowicka, wyłączając pas zabudowy wzdłuż ul. Wadowickiej (biurowce).
3. Pozostałe tereny oznaczyć MW, MW/U.
4. Obszar przy ul. Rzemieślniczej, za zajeżdżnią tramwajową w stronę rzeczki Wilga, zmienić z U (wg Studium) na MW, MW/U (działki m.in. 123/28, 123/33 - może to być atrakcyjny teren do zamieszkania ze względu na bliskość Parku rzeczno Wilga).
5. Udział powierzchni biologicznie czynnej nie powinien być mniejszy niż 60%.
6. Sugerowana wysokość zabudowy:
 - tereny po północnej stronie ul. Rydlówka (w stronę ul. Konopnickiej) – do 15 m (5 kondygnacji), jako kontynuacja już istniejących budynków,
 - kwartał Rydlówka – Skrzyneckiego – Rzemieślnicza – rzeka Wilga – do 21 m (7 kondygnacji), jako kontynuacja istniejącej zabudowy,
 - kwartał Rydlówka – Skrzyneckiego – Rzemieślnicza – Wadowicka (opisany w pkt. 2), do 12 m (4 piętra),
 - tereny na południe od ul. Rzemieślniczej (do ul. Brożka) – do 18 m (6 kondygnacji).

7. Wskaźnik miejsc postojowych - minimum 2 miejsca postojowe na 1 mieszkanie. (Tak wysoki wskaźnik wynika z faktu, iż w chwili obecnej w tym obszarze już brakuje ogólnodostępnych miejsc postojowych i nie ma perspektyw na zwiększenie ich ilości).
8. W związku z podnoszonymi w każdej decyzji WZ dotyczącej tego rejonu uwagami o niewystarczającym układzie drogowym sugerujemy wykonanie połączenia ul. Rzemieślniczej z ul. Brożka drogą o parametrach drogi klasy lokalnej KDL. (np. poprzez wykorzystanie istniejącego już jako droga wewnętrzna połączenia na działce 123/32). Nadmieniamy, iż planowana obecnie łącznica zaczynająca się za biurowcem Rzemieślnicza 1 nie spełni tego zadania, gdyż zarówno jej parametry jak i przebieg świadczą, iż będzie to głównie droga dojazdowa obsługująca biurowce powstające wzdłuż ul. Wadowickiej.
9. Tereny w studium oznaczone jako U, obejmujące tereny należące do KS Garbarnia oznaczyć jako US.

Zaopiniowano **pozytywnie** wprowadzone zmiany do projektu **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Zabłocie - Zachód”** za wyjątkiem następujących:

- „W terenach KK.1-KK.5 zakaz lokalizacji miejsc postojowych, niezwiązanych z funkcją podstawową terenów KK”, tj. o podstawowym przeznaczeniu pod tereny komunikacji i infrastruktury kolejowej (§ 16 ust. 9 pkt 2 planu);
- „Zakaz lokalizacji miejsc postojowych i parkingów, niezwiązanych z funkcją podstawową terenów KK.1 – KK.5” (§ 49 ust. 3 pkt 2 planu).

Negatywnie zaopiniowano proponowaną **zmianę organizacji ruchu w rejonie ulic Brodzińskiego, Nadwiślańska, Piwna w Krakowie, polegającą na wprowadzeniu strefy zamieszkania**. Według Rady Dzielnicy obszarem, na którym wprowadzenie strefy zamieszkania ma uzasadnione przesłanki jest jedynie ul. Brodzińskiego od skrzyżowania z ul. Staromostową, poprzez zejście z Kładki Bernatka, do zbiegu ulic Nadwiślańskiej, Józefińskiej i Piwnej (tj. do budynku Nadwiślańska 1).

■ Jarosław Komorniczak
Członek Rady i Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze

■ oprac. Szymon Turcza

W TYM NUMERZE

Relacja z placu budowy s. 5

Prace trwają. Pokazujemy zmieniającą się infrastrukturę Podgórza.

Budżet obywatelski dla „Trzynastki” s. 6

Przedstawiamy zwycięskie projekty z Dzielnicy.

Niezwykłe odkrycie w kościele Redemptorystów s. 8

O tajemniczym znalezisku, historii i tradycji.

Wywiad z Ojcem Proboszczem Ireneuszem Byczkiewiczem.

„Czystość naszego osiedla jest w naszych rękach!” s. 11

Młodzi sprzątają, Rada wspiera - o odpowiedzialności za planetę nawet w czasach pandemii.

Kwesta w Podgórzu 2020 s. 12

Wieloletnia inicjatywa, która wymaga wsparcia. O zbiórce i jej efektach.

Niepodległość przyszła z Podgórza s. 14

Opowieść o wyzwoleniu miasta i historii Antoniego Stawarza

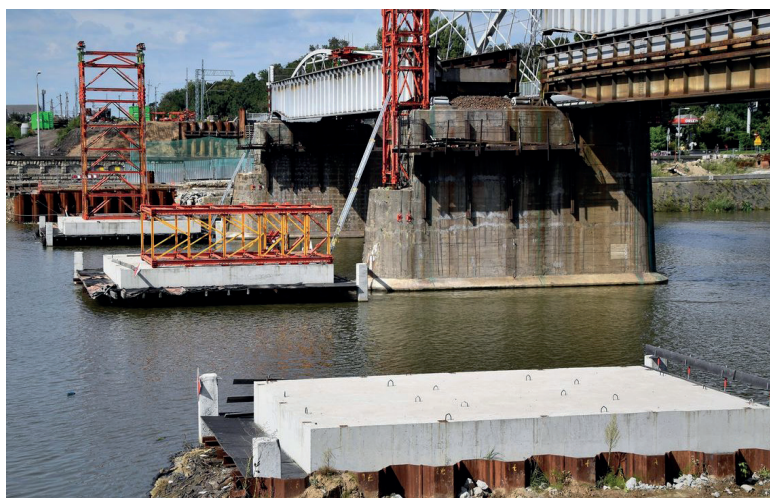
RELACJA Z PLACU BUDOWY

W roku 2020 w najlepsze trwała przebudowa Stacji Płaszów oraz wiaduktu na trasie kolejowej Kraków Zabłocie – Kraków – Płaszów. Przedstawiamy relację i zapowiedź czekających nas zmian, którą uchwycił obiektyw.

Inwestycje infrastrukturalne na terenie “Trzynastki” oznaczają reorganizację oraz instalację nowoczesnej trakcji kolejowej. W trakcie ostatnich miesięcy większość szynowych węzłów komunikacyjnych przebiegających przez Dzielnice XIII została poddana kompleksowej modernizacji. Trwa demontaż elementów konstrukcyjnych takich jak stare przęsła oraz remont peronów. Nowopowstała trakcja będzie wyposażona w rozwiązania technologiczne ułatwiające sprawną komunikację i niezakłócony transport publiczny. Trwają także intensywne prace przy infrastrukturze, która będzie oddana do użytku mieszkańców. Perony oraz przejścia podziemne są dostosowywane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także do pomieszczenia bardzo dużej liczby pasażerów. Relacje z towarzyszącego mieszkańcom od wielu miesięcy placu budowy publikujemy dzięki uprzejmości Henryka Czechowskiego z BINFO Kraków-Podgórze.

■ Szymon Turcza-Jurczyński

■ fot. Henryk Czechowski BINFO Kraków-Podgórze

BUDŻET OBYWATELSKI DLA "TRZYNASTKI"

W drugiej połowie października poznaliśmy oficjalne wyniki głosowania na projekty zgłoszone w tej edycji Budżetu Obywatelskiego. Największy zwycięzcy – Staw Płaszowski w kategorii projektów ogólnomiejских oraz Dzielnica XIII w kategorii liczby oddanych głosów!

NAJLEPSZY W KRAKOWIE

Koncepcja opracowanego we wrześniu 2017 r. projektu zagospodarowania terenu wokół Stawu Płaszowskiego nie tylko zdobyła finansowanie w Budżecie Obywatelskim 2020, ale także zajęła pierwsze miejsce pod względem liczby oddanych przez mieszkańców głosów, zostając tysasym niekwestionowanym liderem edycji. Na uporządkowanie terenu, przywrócenie ładui przestrzennego i podkreślenie walorów krajobrazowych wnioskodawcy otrzymali ponad milion dwieście tysięcy złotych! Wszystkim mieszkańcom "Trzynastki" pozostało teraz już tylko z niecierpliwością wyczekiwać na powstanie projektu. Warto w tym miejscu dodać, że akweny wodne naszej dzielnicy są regularnie doceniane przy kolejnych edycjach BO – za jego sprawą toczy się między innymi modernizacja plaży Zalewu Bagry i szeregi innych inicjatyw, które opisywaliśmy w poprzednim numerze "Głosu Podgórza".

W DZIELNICY KRÓLUJE EKOLOGIA

To właśnie projekt związany ze znajdującym się w sąsiedztwie Stawu Płaszowskiego akwem zajął pierwsze miejsce w kategorii projektów dzielnicowych związanych z "Trzynastką". W 2021 roku ruszą prace nad parkiem kieszonkowym ulokowanym nieopodal wybudowanego niedawno parkingu Park&Ride Mały Płaszów. "Przystań w zielonym w drodze nad Bagry" zdobył ponad pięć tysięcy punktów, deklasując dzielnicową konkurencję. Kolejne projekty związane z ekologią, na których realizację za sprawą Budżetu Obywatelskiego pozostaje już tylko czekać to rewitalizacja terenów zielonych w kluczowych miejscach "serca Podgórza", instalacja "Zielonej Alei" między ulicami Myśliwska -Turka oraz zasadzenie 100 drzew na terenie naszej dzielnicy. Poza tym mieszkańcy Dzielnicy XIII postawili na projekt modernizacji słynnych "kolorowych schodów", instalację lunet astronomiczno-widokowych na Kopcu Kraka oraz ufundowali zestaw podłogi interaktywnej oraz piaskownicy piaskiem kinetycznym przy Szkole Podstawowej nr 137 im. prof. Wiktora Zina. Mieszkańcy wsparli także projekt dotyczący umieszczenia w dzielnicy rzeźb smoków na wzór popularnych krasnali, z których słynie Wrocław.

W KRAKOWIE KRÓLUJE "TRZYNASTKA"

Mieszkańcy Dzielnicy XIII Podgórze oddali 5248 głosów. To najwięcej ze wszystkich dzielnic Miasta Krakowa i ponad 10% wszystkich głosów. Rada Dzielnicy dziękuje wszystkim, którzy odpowiedzieli na apele zamieszczane przez nas w kampaniach informacyjnych między innymi za sprawą publikacji w poprzednim "Głosie Podgórza". Gratulujemy także autorom projektów ogólnomiejских oraz dzielnicowych, którzy zdobyli zaufanie mieszkańców.

fot. Archiwum Budżetu Obywatelskiego

2020/2021

Zajęcia umuzykalniające

dla niemowląt i dzieci do 3. roku życia prowadzone w oparciu o teorię uczenia się muzyki wg amerykańskiego profesora E.E. Gordona | Prowadzenie: Monika Madej

godz. 9.00 – dzieci do 2 lat (I grupa)

godz. 10.00 – dzieci do 2 lat (II grupa)

godz. 11.00 – dzieci powyżej 2,5 lat (III grupa)

Szkolenie z pierwszej pomocy

Szkolenie jest kierowane do osób zajmujących się w życiu prywatnym opieką nad dziećmi w szczególności rodziców i opiekunów. Szkolenie ma na celu przygotować opiekunów do odpowiedniego, szybkiego i fachowego działania w sytuacji zagrożenia życia.

Zajęcia animacyjne, ogólnorozwojowe

dla dzieci z rodzicami | Prowadzenie: Magdalena Bodurka

godz. 9.00 – dzieci do 2 lat (I grupa)

godz. 10.00 – dzieci do 2 lat (II grupa)

godz. 11.00 – dzieci powyżej 2,5 lat (III grupa)

PODGORSKI
KLUB RODZICÓW

online

Zajęcia odbędą się online za pośrednictwem platformy ZOOM. Linki zostaną udostępnione uczestnikom po zapisaniu się na zajęcia.

Centrum Kultury Podgórze
ul. Sokolska 13

tel. 12 656 36 70, 12 656 18 90, 12 656 44 41
edukacja@ckpodgorza.pl | ckpodgorza.pl

Dla posiadaczy Karty Klubu Rodziców
udział bezpłatny

CENTRUM KULTURY PODGÓRZA – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

NIEZWYKŁE ODKRYCIE W KOŚCIELE REDEMPTORYSTÓW

Początek października przyniósł Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy niemałe zaskoczenie. Światło dzienne ujrzały 113-letnie dokumenty znalezione w kapsule czasu, ukryte w wieży Sanktuarium „Na górze”.

O całej sprawie poinformował swoich parafian Ojciec Proboszcz Ireneusz Byczkiewicz, którego postanowiliśmy zapytać o genezę niecodziennego znaleziska. Zapraszamy na interesujący wywiad dotyczący niezwykłego odkrycia, który został przeprowadzony w niecodziennej formie - w pełni zdalnie..

Ojciec Proboszczu, w jakich okolicznościach doszło do odnalezienia kapsuły czasu?

W nocy z 30 na 31 sierpnia (z niedzieli na poniedziałek) 2020 r. przez Kraków przeszedł huragan. Następnego dnia wierni idący do kościoła zaobserwowali, że krzyż wieńczący wieżę, przekrzywił się w stronę nawy i się chwieje. Natychmiast zadzwoniłem do naszego dziekana ks. Antoniego Bednarza, który przyjechał i pomógł mi sprowadzić firmę, która dokonała oględzin i zabezpieczyła elementy wieży. Było jasne, że trzeba jak najszybciej wykonać remont hełmu wieży. W ten sposób zdemontowano m.in.

gałkę z blachy miedzianej, w której to odnaleziono tzw. kapsułę czasu.

Z całą pewnością pozostawione w kopule listy ogromnie zaskoczyły parafian Sanktuarium „Na górze”. Czy Ojciec Proboszcz spodziewał się takiego znaleziska? Czy spotkał się już Ojciec z podobnym znaleziskiem?

Jest taki stary zwyczaj, sięgający średniowiecza, że w hełmie wieży umieszcza się informację dotyczącą budowy kościoła, czasów, w którym powstał i ludzi, którzy go wznosili. Za każdym razem kiedy demontowana jest gałka z wieży wszyscy, którzy znają się na rzeczy mają nadzieję, że w środku znajduje się kapsuła czasu. Towarzyszy temu ciekawość, napięcie, niepewność czy tam jest czy jej tam nie ma. Czekaliśmy z nadzieją, że coś jednak znajdziemy. Dla mnie to zupełnie nowe, niepowtarzalne doświadczenie kiedy okazało się, że coś jest w środku. I to pytanie, które pojawiło się w mojej głowie od razu i niedawało spokoju – kto i co tam umieścił.

Gdzie i kiedy będzie można zobaczyć dokumenty odnalezione w kapsule czasu?

Czas po remoncie, zwieńczenie hełmu wieży będzie najlepszym momentem na pokazanie dokumentów i umieszczonych gazet, które zostały odnalezione w kapsule. Nie potrafię teraz podać konkretnej daty ale postaramy się szeroko poinformować wszystkich zainteresowanych o „wystawie”, która pewnie będzie umieszczona w bocznej nawie kościoła. Będzie również możli-

Podgórze dnia 12/10
1907

Dla pamięci wiecznej pracujący tu na obec-
nej wierzy Góśw Redemptorystów - Blacharz
Marcin. Bolesław. Podkomorek dwójga
imion rodem z Przemysła w Galicyi
urodzony w roku 1874 dnia 11-go listopada
pracujący u Pana Leona Miszczyńskiego
Blacharza w Podgórzu. Chłapiący do Partii
Socialno Demokratycznej; w tym to czasie
bardzo przekształdowany za przekonania
Socialno-Demokratyczne, niniejszą
partkę porostawia dla porostawienia
Socialno Demokratycznego.
Z Socialno. Demokratyanem porostawieniem
porostawę w przystawie w grobie (M. B. Podkomorek)

Mam zaszczyt zawiadomić W. P., iż otworzyłem w roku 1901

PRACOWNIĘ BLACHARSKO - ORNAMENTYCZNĄ

pod firmą

LEONA MISZCZYŃSKIEGO

w Podgórzu, ul. Lwowska 1 (naprzeciw Magistratu).

Podejmuję się krycia dachów, wież, sygnatur wszelkimi materiałami;
wykonuję wanny i całe urządzenia kąpielowe, zakładam dzwonki elektryczne,
piłwociągi, kłozety pokojowe i nadkanałowe.

Wszelkie naczynia kuchenne oraz reperacye tychże wykonuję dobrze
i tanio. Ceny umiarkowane.

Jako współpracownik pierwszorzędných firm krajowych i zagranicznych
jestem w stanie zadość uczynić wszelkim wymogom Szan. Publiczności.

Polecając się łaskawej pamięci, zostaję z uszanowaniem

LEON MISZCZYŃSKI.

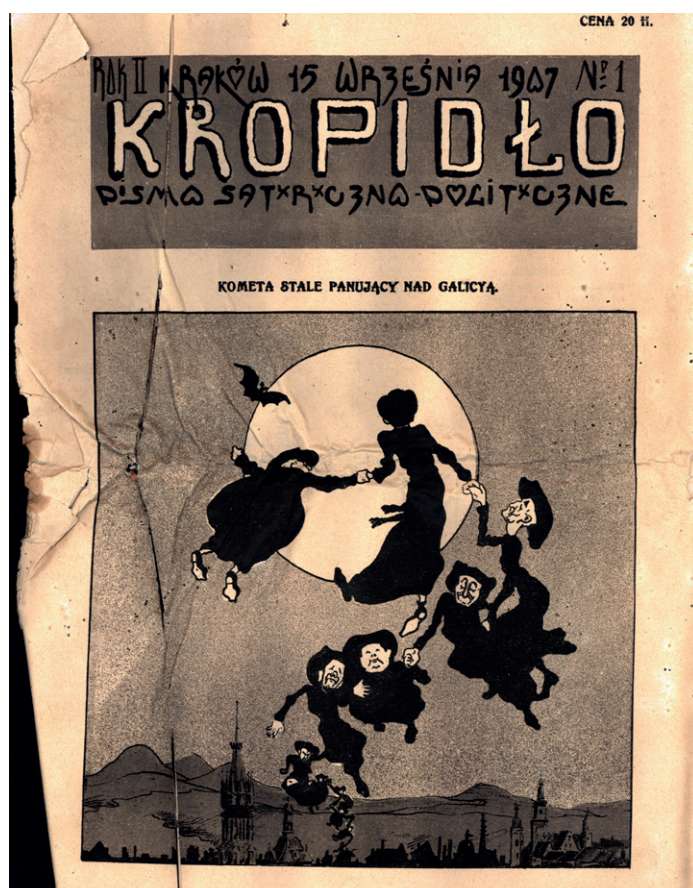
wość zobaczenia odnowionej, pozłacanej gałki, w której zostanie umieszczona „kapsuła czasu” poszerzona o nowe wiadomości. Już teraz dziękuję za to pytanie i serdecznie zapraszam.

Wspomniał Ojciec o dołączeniu nowej klepsydry dla kolejnych pokoleń, jaka będzie jej treść? Czy poza wypowiedziami poszczególnych osób do klepsydry również dołączone zostaną aktualne wydania gazet?

Dołączymy nową klepsydre. Co się w niej znajdzie? Na pewno musi się znaleźć informacja o redemptorystach w Krakowie, o naszej parafii, Podgórzu, o tym co się dzieje w naszym kraju i na świecie. A dzieje się wiele, myślę, że z tym zgodzi się każdy. Oczywiście do klepsydry zostaną również dołączone codzienne gazety – trzeba poszanować tradycję. Do naszej klepsydry zostanie włączony również dokument od osób, które pracują nad naprawieniem wieży – tak jak uczynili to Ci, którzy ją budowali. Tutaj również należy się uklon i poszanowanie dla wieloletniego zwyczaju.

Jaki jest zdaniem Ojca Proboszcza cel takiej praktyki - po co zostawiać kapsułę czasu?

Ludzie są ciekawi świata, wielu dzieli się wiedzą z innymi, wielu pielęgnuje pamięć o czasach przeszłych. Dla mnie „kapsuła czasu” to zapis historii lokalnej ważnej dla kolejnego pokolenia, które zawierają świadectwo danej epoki. Ukryta przed wszystkimi, można powiedzieć, że przed całym światem, czeka na kolejnych „odkrywców” i odpowiedni moment. W życiu bym się nie spodziewał, że po 113 latach od zbudowania wieży kościoła, będę miał możliwość przeczytania wiadomości od moich współbraci redemptorystów, od murarzy, blacharzy, którzy budowali ten kościół. Sekret – to słowo klucz, dla którego warto zostawić „kapsułę czasu”. Nie wiemy kto następny będzie pracował na wieży, ale jestem przekonany, że będzie tak jak my czekał z nadzieją, że coś znajdzie i że zostawiliśmy kawałek SIEBIE dla potomnych.

Bardzo dziękuję za wypowiedź. Bardzo wiele interesujących rzeczy może się dowiedzieć czytelnik, zarówno o niecodziennym odkrywaniu jak i o naszej tradycji.

W tym miejscu chcę podziękować wszystkim ludziom dobrej woli, dzięki którym udało się odrestaurować i pozłocić gałkę. Dziękuję serdecznie za zwrócenie uwagi na naszą historię

Wśród dokumentów znalezionych w kapsule czasu znajdowały się listy, zapiski i gazety z okresu budowy kościoła. Mamy okazję zobaczyć pierwsze wydanie pisma satyryczno-politycznego „Kropidło” z 15 września 1907 oraz „Prawo ludu” z 20 września tego samego roku. Za najcenniejszą pamiątkę możemy uznać jednak listy pozostawione zarówno przez Ojców Redemptorystów jak i budowniczych kościoła - wśród nich znajdował się zaledwie 14-letni Bolesław Miszczyński, terminator blacharski.

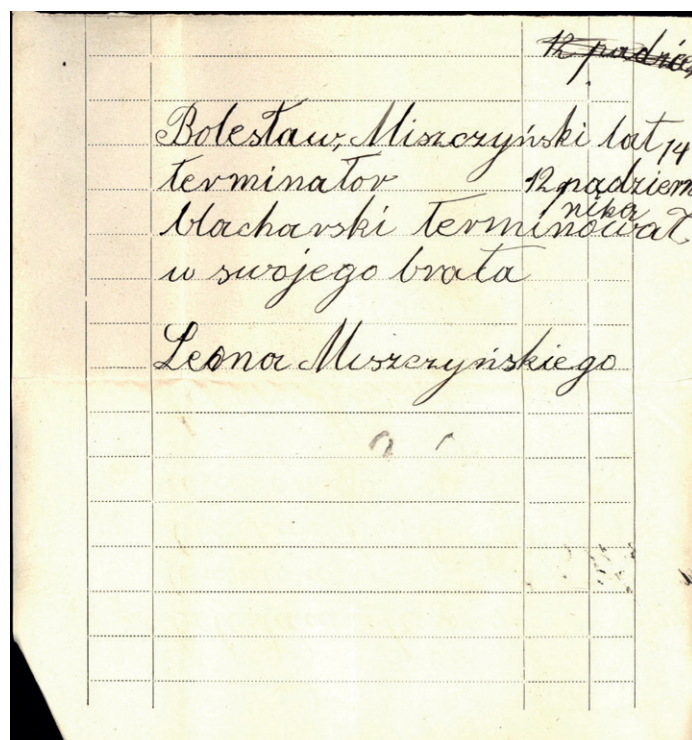
Odkrycia takie jak te z całą pewnością pozwalają nam poznać bliżej często zapomnianą, lokalną historię. Praktyka pozostawiania kapsuły czasu, tak jak sytuacja, która wydarzyła się „Na górze” uczy nas wiele na temat tradycji, ale może być także punktem wyjścia do głębszej refleksji dotyczącej ludzkiej natury i udziału w ciągle postępującym rozwoju. Wszystkich mieszkańców Podgórze, których zainteresowała ta niezwykła historia zapraszamy do Kościoła Matki Boskiej Nieustającej. Naszym czytelnikom zapowiadamy ciąg dalszy historii dotyczącej znaleziska oraz cykl poświęcony dobrze udokumentowanym, ale już dawno zapomnianym opowieściom na terenie Dzielnicy XIII.

■ Karolina Budyś w rozmowie z Ojcem Proboszczem Ireneuszem Byczkiewiczem

■ oprac. Szymon Turcza

■ fot. Karolina Budyś

■ skany: Archiwum prywatne Andrzej Głuc

AKCJA “ZNICZ” W CZASACH PANDEMII

W dniu 29 października jak co roku odbyła się Akcja “Znicz”. W związku z zagrożeniem epidemicznym odbyła się ona jednak jedynie symbolicznie.

Organizatorzy cieszącej się sporym zainteresowaniem wśród mieszkańców “Trzynastki” akcji zdecydowali się w 2020 roku ograniczyć zaangażowanie osób z zewnątrz. Nieliczna grupa wolontariuszy zapaliła znicze przy odwiedzanych co roku kapliczkach. Radę Dzielnicy XIII Podgórze reprezentował Pan Andrzej Radwan – inicjator akcji oraz główny organizator tej niezwyklej edycji. Poza nim w akcji uczestniczyły również animatorki Programu Aktywności Lokalnej Rybitwy i Przewóz.

Ze względów bezpieczeństwa dotyczących pandemii zrezygnowano z udziału uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 137. Organizatorzy, którzy liczyli na zaangażowanie młodzieży w sprzątanie odwiedzanych obiektów oraz przygotowali wykład dotyczący historii lokalnych miejsc pamięci raz kapliczek, będą musieli poczekać na kolejną edycję.

■ Szymon Turcza-Jurczyński

■ fot. Andrzej Radwan

“CZYSTOŚĆ NASZEGO OSIEDLA JEST W NASZYCH RĘKACH!”

Odpowiedzialność za siebie i planetę to podstawa. Za sprawą akcji “Sprzątanie Świata” co roku zielony obowiązek spełniają uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 137.

To już tradycja. 17 września 2020 odbyło się “Sprzątanie Świata” organizowane wspólnie przez dyrekcję Szkoły Podstawowej nr 137 im. prof. Wiktora Zina oraz Andrzeja Radwana z Rady Dzielnicy XIII. W akcji wzięli udział uczniowie klas 6-8. Wydarzenia z Podgórza to część międzynarodowej kampanii odbywająca się na całym świecie w trzeci weekend września. Polega na zbiorowym sprzątaniu śmieci zalegających poza miejscami przeznaczonymi do ich składowania. Chociaż poprawa estetyki miejsc takich jak nasza “Trzynastka” to bardzo wymierny, pozytywny rezultat akcji, jej celem jest przede wszystkim wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Walkę o zrozumienie przez społeczeństwo wagi odpowiedzialności względem planety oraz znaczenia ekologii w życiu człowieka trzeba rozpocząć już od najmłodszych lat. Dlatego tak bardzo cieszy inicjatywa realizowana wspólnie przez SP 137 oraz Radę Dzielnicy. Mamy nadzieję, że pokłosiem tej współpracy będzie nie tylko bardziej zielone, czyste otoczenie na terenie “Trzynastki”, ale także zmiana nawyków kolejnych pokoleń. Nawiązując do tytułu tego artykułu, czyli hasła wybranego przez organizatorów akcji - czystość naszego świata jest w naszych rękach!

■ Szymon Turcza-Jurczyński

■ fot. Andrzej Radwan

KWESTA W PODGORZU 2020

Tradycyjnie co roku, od 15 latu w dniu Wszystkich Świętych na Nowym Cmentarzu Podgórskim liczni wolontariusze, członkowie i przyjaciele Stowarzyszenia PODGORZE.PL, Krakowianie i Podgórzanie, kwestują na odnowę, niejednokrotnie zapomnianych i zaniedbanych, zabytkowych nagrobków. Idea podgórskiej kwesty ma jednak o wiele dłuższą tradycję, sięga bowiem lat 90. XX wieku. Przez lata zaniechana została na nowo wskrzeszona w 2005 r. dzięki współpracy Stowarzyszenia PODGORZE.PL i Obywatelskiego Komitetu Ratowania Krakowa (OKRK). Od tego roku w Dniu Wszystkich Świętych wolontariusze niezawodnie kwestują na dwóch miejskich nekropoliach, miasta Krakowa i dawnego Królewskiego Miasta Podgórza.

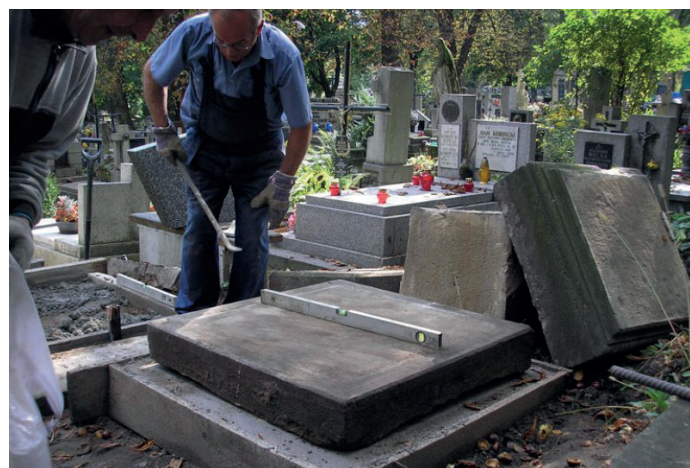
Dzięki podgórskim kwestom, a przede wszystkim niezwykle mu zaangażowaniu wolontariuszy i bezcennemu wsparciu darczyńców, w przeciągu tych lat udało się odrestaurować już osiem historycznych nagrobków mieszkańców dawnego Miasta Podgórza, pochodzących z przełomu XIX i XX stulecia. To ilość znacząca, ponieważ koszt restauracji zabytkowego nagrobka waha się od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Suma ta niejednokrotnie przekracza możliwości jednorocznej zbiórki i gromadzona jest przez kilka kolejnych lat. Wybór nagrobków nie jest przypadkowy. Ze społecznych zbiorok mogą zostać odrestaurowane jedynie te nie posiadające prawnych dysponentów, które z braku opieki na przestrzeni lat ulegają stopniowemu zniszczeniu. Zabytkowe nagrobki zarówno bez dysponentów, jaki i te posiadające właścicieli mogą jednak liczyć także na wsparcie finansowe ze środków Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa (SKOZK), który od kilku lat także prowadzi prace konserwatorskie na Starym i Nowym Cmentarzu Podgórskim. Podczas pierwszej podgórskiej kwesty w 2005 r. przedstawiciele Stowarzyszenia PODGORZE.PL wytypowali kilkanaście cennych, interesujących historycznie i artystycznie nagrobków, wymagających pilnej interwencji konserwatorskiej. Po sprawdzeniu ich stanu prawnego w dokumentacji Zarządu Cmentarzy Komunalnych w Krakowie, zostało przeprowadzone na stronie internetowej Stowarzyszenia, głosowanie wśród mieszkańców Podgórza, którzy wytypowali kolejność prowadzonych prac.

W ten sposób pierwszym odrestaurowanym nagrobkiem został kameralny grób dziecięcy Zygmunta Denko, z pięknie rzeźbionym puttem, zdobiącym wieńcem krzyż (kw. III a-wsch., grób 2). Kolejne prace prowadzono przy głównej cmentarnej alei przy nagrobku Karoliny Jenkerowej z Lipińskich z malowniczą figurą płaczki (kw. III a-płd., grób 13), rodziny Fiałków z precyzyjnie rzeźbionym kamiennym krzyżem, w którym spoczął Adam Fiałko- rotmistrz armii austriackiej i Emilia Fiałkówna- długolet-

nia nauczycielka szkoły wydziałowej (kw. III a-płd., grób 11) oraz Sokołów z kamiennym popiersiem Madonny (kw. IV a- płd., grób 7). Przy jednej z bocznych alejek odnowiono natomiast architektoniczny prosty nagrobek Leopolda Lechnera- urzędnika wapiennika miejskiego w Podgórzu i członka podgórskiego „Sokoła” (kw. III b- wsch., grób 4). Dzięki kwestom odrestaurowano też dwa potężne grobowce: rodziny Malewskich, miejsce spoczynku Franciszka Malewskiego- nadstrażnika skarbowego oraz kilku podgórskich nauczycielek (kw. II a- płd., grób 10), a także niemieckiej rodziny Schreinzerów z pochówkiem Edmunda- podpułkownika 71 Pułku Piechoty armii austriackiej (kw. II a- płd., grób 2). Wśród wymienionych zabytków podgórskiej nekropolii niezwykle ważne miejsce zajmuje, odnowiony w zeszłym roku grobowiec rodzinny, w którym został pochowany Nikodem Garbaczynski- radca c. k. sądu krajowego w Rzeszowie i Krakowie, radny, a przede wszystkim zasłużony burmistrz miasta Podgórza (1897-1900), Honorowy Obywatel Miasta Podgórza i kawaler orderu Franciszka Józefa. Był on wieloletnim prezesem Towarzystwa Upiększania miasta Podgórza, członkiem podgórskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, pierwszym przewodniczącym Komitetu budowy nowego kościoła parafialnego pw. Św. Józefa, a także opiekunem miejscowej ochronki dla dzieci. Za jego kadencji rozpoczęto budowę elektrowni miejskiej w Podgórzu oraz wyznaczono teren pod założenie Nowego Cmentarza Podgórskiego, na którym sam spoczął w 1910 r.

W tym roku rozpoczęto prace konserwatorskie przy kolejnym grobowcu rodziny Krudowskich, z pochówkiem Antoniego- prawnika i właściciela realności w Podgórzu (kw. II a- płd., grób 4). Niestety, z powodu pandemii, prace przerwano i podzielono je na dwie części. Nastawa grobowca z płaskorzeźbionym medalionem została zdemonstrowana i przewieziona do pracowni konserwatorskiej, gdzie zimą zostanie odczyszczona i uzupełniona w miejscu ubytków. Natomiast wiosną przyszłego roku zostaną wznowione prace na cmentarzu przy części architektonicznej,

która będzie ponownie osadzona i zabezpieczona. To jednak nie koniec prac koniecznych do przeprowadzenia na Nowym Cmentarzu Podgórskim. Ten rok niestety wszystkich nas zaskoczył. Z powodu wciąż panującej pandemii, w trosce o bezpieczeństwo i zdrowie naszych niezawodnych wolontariuszy oraz darczyńców podjęliśmy trudną i niezwykle bolesną dla nas decyzję- zrezygnowaliśmy z przeprowadzenia corocznej tradycyjnej zbiórki. Aby podgórska kwesta, pomimo wszelkich przeciwności, wciąż była jednak kontynuowana, w tym roku zamiast do tradycyjnej kwestarskiej puszkii zbieraliśmy datki za pośrednictwem portalu zrzutka.pl (<http://zrzutka.pl/svsfgr>), gromadząc blisko 1 600 zł. To w porównaniu z zeszłoroczną kwestą, na której zebraliśmy ponad 13 tysięcy zł (!), niewiele, jednak każda zgromadzona kwota jest niezwykle cenna. Liczymy, że już za rok ponownie spotkamy się na tradycyjnej kweście, podczas której uda się zebrać brakującą kwotę.

Przed nami kolejne zadania. Zebrane środki zostaną przeznaczone na konserwację dwóch zabytkowych nagrobków, odnowionych przed kilku laty- rodziny Fiałków oraz rodziny Malewskich, które na skutek wiosennej wichury zostały poważnie uszkodzone i wymagają ponownej konserwacji. Również do tej pory odnowione cmentarne pomniki z powodu oddziaływania warunków atmosferycznych i krakowskiego smogu, muszą zostać ponownie odczyszczane, uzupełnione i zabezpieczone. Z tego powodu, już dziś zapraszając Państwa na kolejną, XVI podgórską kwestę,

zachęcamy do wspierania zbiórki przez cały rok, poprzez wpłatę datków na konto kwestowe: 97 1240 4432 1111 0010 7627 9606

Dwie podgórskie nekropolie to niezwykle cenne zabytki dziesięcioletniego prawobrzeżnego Krakowa, gdzie w nagrobkach zapisane są historie ludzi tworzących niegdyś wielokulturowe, nowoczesne i przemysłowe Miasto Podgórze. Dlatego też podczas podgórskich spacerów, nie zapomnijmy odwiedzić tych miejsc i odnowionych, oznaczonych tabliczkami nagrobków, nie tylko podczas dni zaduszy. Wszystkie odnowione dzięki kwesty zostały oznaczone

Zapraszam także do odwiedzenia na internetowej stronie www.podgorze.pl galerii zdjęć z prac konserwatorskich i inwentaryzacyjnych na Starym i Nowym Cmentarzu Podgórskim. Zadania realizowane przez zbiórkę i ochrona cmentarza w Dzielnicy to wspólny interes mieszkańców, Rady i wszystkich osób dla których historia, kultura i tradycja lokalnej społeczności są bliskie. Dziękujemy z góry za każdą formę pomocy i zachęcamy do zainteresowania się opisaną w artykule problematyką.

■ Elżbieta Lang
Koordynatorka podgórskiej kwesty
Stowarzyszenie PODGORZE.PL

■ oprac. Szymon Turcza

■ fot. Stowarzyszenie PODGORZE.PL

15 LAT W SŁUŻBIE "TRZYNASTCE"

Ponad sto tysięcy złotych zebranych w trakcie kwesty cmentarnej, dwieście dwadzieścia spacerów edukacyjnych, dziesiątki imprez, happeningów, a także prawie trzy tysiące zadeklarowanych fanów w mediach społecznościowych.

W listopadzie piętnastą rocznicę powstania obchodziło Stowarzyszenie PODGORZE.PL. To piętnaście lat pracy na rzecz promocji, modernizacji oraz animacji naszej dzielnicy, za którą bardzo serdecznie dziękujemy. Zarząd Stowarzyszenia w listopadowej

publikacji dotyczącej jubileuszu pochwalił się imponującymi liczbami dotyczącymi efektów działalności. Inicjatywy realizowane przez liczącą obecnie 30 osób grupę sympatyków często spotykały się z aprobatą oraz wsparciem Rady Dzielnicy, a członkowie Stowarzyszenia wielokrotnie gościli na łamach "Głosu Podgórze".

W tym numerze gorąco polecamy materiał Elżbiety Lang dotyczący jednej z najważniejszych oraz najdłużej kontynuowanych inicjatyw organizacji – Podgórskiej Kwesty. Rada Dzielnicy XIII przyłącza się do życzeń wpływających do przedstawicieli Stowarzyszenia od społeczności Podgórze I życzy powodzenia w kolejnych latach działalności Stowarzyszenia.

■ Szymon Turcza

NIEPODLEGŁOŚĆ PRZYSZŁA Z PODGÓRZA

O bohaterskich wydarzeniach z roku 1918 pamiętają historycy, patrioci i media, które każdego roku w listopadzie przypominają historię trudów wyzwoleniczych. Na mieszkańcach naszej dzielnicy leży jednak w tym względzie szczególna odpowiedzialność, bo to właśnie w tym miejscu rozpoczęła się białoczerwona rewolucja!

1 września 1918 r. przybył do Krakowa porucznik Antoni Stawarz, aby objąć dowództwo oddziału karabinów maszynowych, w kompanii asystencyjnej 93 pułku piechoty. Mówiąc inaczej powołano go na stanowisko szefa oddziału, który miał tłumić ewentualne zamieszki w Krakowie, bo według definicji słownikowej „asystencja” polega na: uprzedzeniu lub stłumieniu zbiorowych aktów gwałtu publicznego oraz zbrojnych wystąpień przeciwko państwu, w celach zapobiegawczych i ratunkowych.

Była to bardzo niewdzięczna funkcja, ale z drugiej strony dająca pewne nieprzewidywalne możliwości. Bo co by się stało, gdyby taka jednostka, zamiast tłumić zamieszki, sama je wywołała i na dodatek stanęła na ich czele? Dla dowództwa Garnizonu Kraków byłby to znak, że armia jest już w całkowitym rozkładzie i nie można już liczyć na nikogo. Zaś tłum domagający się zmian w ustawodawstwie lub porządku publicznym zyskałby ochronę zbrojną oraz moralną siłę, płynącą ze świadomości, że wojsko jest po jego stronie. Była to gra ryzykowna, ale porucznik Antoni Stawarz postanowił pójść właśnie tą drogą. Trzeba mu przyznać – wykonał swoją pracę perfekcyjnie.

Po pierwsze przeciągnął na swoją stronę ukrywających się w Krakowie dezertersów oraz kolejarzy. W ten sposób zyskał własną siłę zbrojną i przewagę logistyczną, bo dezterterzy byli uzbrojeni, zaś kolejarze kontrolowali nie tylko tory, ale także biegnące wzdłuż nich linie telegraficzne. To dało Stawarzowi podstawę do wstępnych działań. Rozpoczęła się budowa fundamentów pod rewolucję. Już 30 października 1918 r., na jego rozkaz, grupa dezertersów pod przewodnictwem Jana Badziocha, opanowała dworzec w Płaszowie. W tym samym czasie, w ramach skoordynowanej akcji, kolejarze wysłali po linach telegraficznych depesze z wiadomością: „Rewolucja w Krakowie. Rząd Polski objął władzę. Wstrzymać wszystkie transporty, które chciałyby wyjechać poza granice kraju, skierować je na Kraków.” Był to blef, ale pierwszy akt rewolucji już się rozpoczął i od tej chwili nie było odwrotu.

SŁOWO SIĘ RZEKŁO!

Odpowiedzialni za wydarzenia w Krakowie wiedzieli, że rozpoczął się okres ciężkiej pracy. Teraz trzeba było przeciągnąć na swoją stronę wojsko. Por. Antoni Stawarz zabrał się do tego równie niesprawnie jak do opanowania dworca kolejowego w Płaszowie. Najpierw por. Karol Pustelnik zajął koszar pod św. Benedyktem, które mieściły się w gmachu obecnego Muzeum Podgórza przy ul. Wielickiej. Sprawę ułatwił mu fakt, iż tutejsza obsada składała się z samych Polaków. Żołnierze, zdeklarowani patrioci, przyjęli wieść o trwających wydarzeniach z radością.

Znacznie ciężiej było w większych koszarach przy ul. Kalwaryjskiej, gdzie stacjonowali przedstawiciele innych narodowości. Na szczęście był to okres, kiedy to nasi żołnierze pomagali Czechom i Słowakom w wyzwoleniu ich miast spod władzy austriackiej. To też żołnierze tych nacji chętnie opowiedzieli się po stronie rebelii por. Antoniego Stawarza. A, że właśnie oni w dniu 31 października 1918 r. pełnili wartę w koszarach, ich pomoc miała nieoce-

fot. archiwum IPN

fot. Maciej Mieizan

fot. Maciej Mieizan

nione znaczenie, bo dzięki temu Polacy mogli po cichu pobrać z magazynu ostrą amunicję i przystąpić do akcji. Rewolucja powoli zaczynała się rozkręcać.

Por. A. Stawarz zwołał apel na głównym placu koszar i kazał stanąć żołnierzom według nacji. Jego uzbrojeni ludzie czekali w pogotowiu, a on przemówił do żołnierzy w kilku językach, informując ich, że stara Austria zaważyła się w gruzy, w całym państwie jest rewolucja, a on - z rozkazu polskiego rządu - obejmuje władzę w koszarach, a także na całym Podgórzu. Następnie, dla podkreślenia swych słów, rzucił na ziemię austriacką czapkę wojskową, wyciągnął maciejówkę z orłem i kokardą, podniósł ją do góry i krzyknął: Polnische Republique soll leben! Na co oddziały odpowiedziały mu trzykrotnym: Hoch! Hoch! Hoch! Ten wymowny obrazek oznaczał jednoznaczną deklarację – ruszamy po Niepodległą!

Następnym krokiem było opanowanie Krakowa. Po krótkim przemówieniu na Rynku Podgórskim pochód wojsk por. Antoniego Stawarza, z orkiestrami kolejarskimi, wyciągnął na ulice tłumy Krakowian. Na Rynku Głównym jego podkomendni przejęli tzw. „odwach”, który znajdował się pod wieżą ratuszową. Był to niewielki budynek, ale o ogromnej wymowie symbolicznej, gdyż stojąca tam austriacka warta wojskowa, cały czas przypominała Krakowianom, że są poddanymi austriackiej monarchii. Nadchodził nowy, biało-czerwony porządek! Pierwszej zmianie warty towarzyszyło zniszczenie cesarskich orłów oraz wizerunków habsburskich władców. Nad „odwachem” zawisła piękna flaga z orłem, a właściwie sztandar Stowarzyszenia Młodzieży Rękodzielniczej „Gwiazda”.

Pod wpływem tych wydarzeń austriackie dowództwo Garnizonu Kraków poddało miasto, a w ręce powstańców wpadły olbrzymie zasoby żywności i uzbrojenia, co umożliwiło potem wyekwipowanie wojsk i pociągów pancernych do walk na wschodzie. Akcja zakończyła się całkowitym sukcesem, miasto było znów wolne.

STAWARZ BOHATEREM NIE TYLKO W KRAKOWIE!

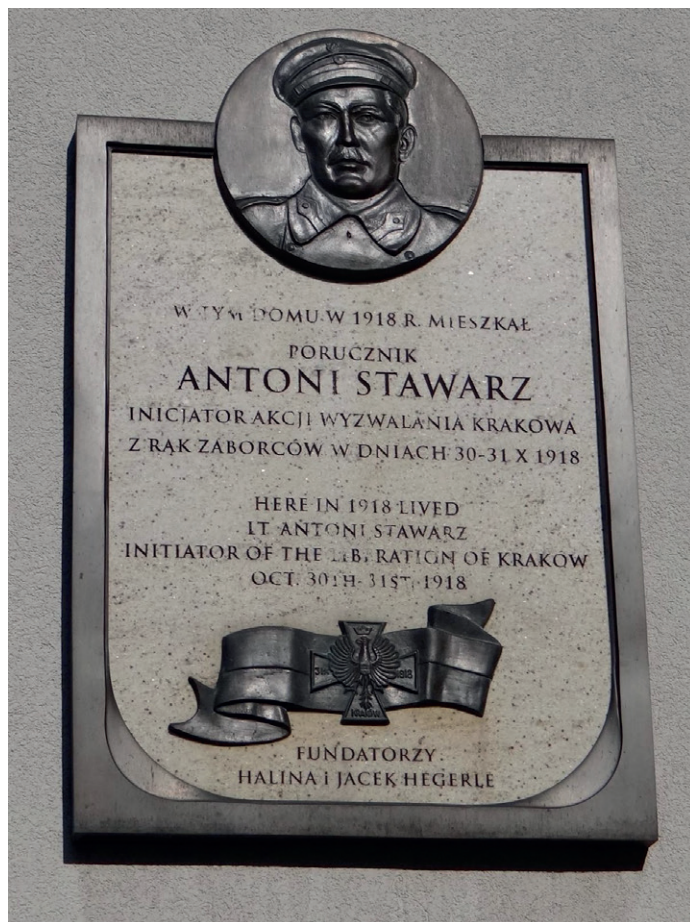
Okres, o którym opowiadam w tym artykule był niezwykle gorący w całym kraju. W tym czasie, gdy por. Antoni Stawarz zdobył Kraków, podobne przewroty dokonały się także m.in. w Cieszynie, Andrychowie, Tarnowie oraz Przemyślu. Nie udało się tylko akcja we Lwowie, gdzie 1 listopada 1918 r. kontrolę nad miastem przejęli Ukraińcy, wyprzedzając dosłownie o jeden dzień planowaną akcję polską. W rezultacie o miasto wybuchły walki, które toczyły się przez następne siedem miesięcy.

W walkach tych w późniejszym czasie brał udział także Antoni Stawarz, teraz już kapitan (awansowano go w dniu rewolty i był to jedyny awans jaki przyznano mu w wolnej Polsce) oraz znaczna część jego podkomendnych (osób niezwykle wiernym naszemu bohaterowi narodowemu). Na fonce przebywał do lutego 1921 r., biorąc udział w bitwach o Lwów i Przemyśl, a potem w wojnie polsko-bolszewickiej. Okazało się, że obrona niepodległości, którą w roku 1918 Stawarz wydarł na Podgórzu z rąk Austrii, jest zadaniem równie trudnym co jej wywalczenie.

Bohater przeżył wszystkie te wojny, w marcu 1920 roku został przeniesiony z Kierownictwa Organizacji Żandarmerii w Warszawie do Dywizjonu Żandarmerii Nr 9 w Grodnie, 3 maja 1922 roku został zweryfikowany w stopniu kapitana ze starszeństwem z 1 czerwca 1919 roku i 427. lokatą w korpusie oficerów piechoty. Wrzeszczcie, z dniem 30 września 1929 roku został przeniesiony w stan spoczynku. W okresie okupacji niemieckiej działał w konspiracji, po raz kolejny stawiając czynny opór agresorowi.

ZACZĘŁO SIĘ W „TRZYNASTCE”. PAMIĘTAJMY!

Na Podgórzu jest wiele miejsc związanych z kpt. Antonim Stawarzem i przeprowadzoną przez niego rewoltą z 31 października 1918 r.. Oprócz Dworca Kolejowego Kraków – Płaszów, gdzie akcja zaczęła się jeszcze poprzedniego dnia wieczorem, mamy dawne koszary pod św. Benedytem (czyli dzisiejsze Muzeum Podgórza) gdzie pod dowództwem por. Franciszka Pustelnika, stacjonowali sami Polscy żołnierze, wywodzący się z okolic Tarnowa. Po koszarach przy ul. Kalwaryjskiej, pozostał plac, dziś już zagospodarowany i noszący miano Placu Niepodległości. Zaznaczono na nim miejsce, gdzie niegdyś biegły mury koszar, zrekonstruowano, znaną ze zdjęć bramę i wystawiono pamiątkowy obelisk oraz maszt, na który w uroczyste rocznice wciąga się biało-czerwoną flagę.

fot. Mateusz Hajduk

Nieco dalej jest znany nam wszystkich bardzo dobrze Rynek Podgórski, na którym porucznik Stawarz wygłosił płomienne przemówienie przed wymarszem przez mosty do Krakowa. Jest w „Trzynastce” także dom, w którym mieszkał – znajduje się przy pl. Lasoty 3. To właśnie tu, jego gospodyni Maria Wisłocka, wraz z córkami, uszyła w nocy przed akcją, kilka setek biało-czerwonych kokard.

- autor - Maciej Mieźian
- oprac. Szymon Turcza

Wesołych Świąt!

WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO W NOWYM ROKU 2021

W tym wyjątkowym roku
pragniemy życzyć Państwu, zdrowych, spokojnych
i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia.

Niech będą dla nas wytchnieniem i nadzieją na
Nowy, lepszy Rok 2021.

Niech będzie inny niż ten który
zostawiamy za sobą. Niech przepętia go
spokój, radość i niech pozwoli nam
spełniać wszelkie marzenia.

W IMIENIU CZŁONKÓW RADY DZIELNICY XIII PODGÓRZE

SZYMON TOBOŁA
PRZEWODNICZĄCY RADY I ZARZĄDU DZIELNICY XIII PODGÓRZE

